

እስትራቴጅካን ሰልጣውን ምትዕርራይ ዘድልዮ ኣብ ማእኸል ፅባቕ ዘሎ ሕመቕ

ኣባዲ ኣባይ/abadiabay4@gmail.com/

ኣብ ውድብ ዝተኸየደ ገምጋም መሰረት ተጌሩ ምትዕርራይ ኣመራርሓ ከምዝከየድ ተሓቢሩና እዩ። እቶም ተካእቲ ኣመራርሓ ብኸመይ ከምዝሕረዩ ግልፂ ኣይኮነን። ኣብ መስርዕ ማእኸላይ እቶት ዘለዉን ሃገራት ተርታ ንምብፃሕ ጀሚርናዮ ዘለና ናይ ዓሰርተታት ዓመታት ጉዕዞ ብዙሓት ምዕራፋት ዘለውዎ እስትራቴጅካዊ መድረኽ እዩ። ንዚ መድረኽ ናይ ዝሓለፈ ስንቂ እናበላዕና ከምዘይንወዞ ኩላትና ንስማዕመዑ ጉዳይ እዩ። ቅድሚ ስንቂ ምውዳእና ንቲ ህልዊ ኩነታት ዝገልፅ ገምጋምን ዕላማ መሰረት ዝገበረ መፍትሒ ምምፃእ ይግበአና። ብውሑዱ እቲ ሓዚ ዝመፅእ ዘሎ ኣመራርሓ ንዙይ ናይ ምምላስ ሓላፍነት ከምዘለዎ ዝተቐበለ ክኸውን ይግባእ። ናይዚ ወለዶ እዙይ ሓላፍነት ንቶም ዝተነፀሩ እስትራቴጅታት ምትግባር እዩ ዝብል እምነት ዘለዎ ሓይሊ ስርሑ ገዲፉ ኣብ ምምሕዳራዊ ጉዳያት ተጻሚዱ ንስኽን ቅድሓ ንስኽን ፅንሓ እናበለ ዝውዕል ኣመራርሓ ስለዝኸውን ዝፍይዶ ነገር የለን። እቶም ፀገማት ተነፂሮም ኣለው። እቶም ፀገማት ንኸፍጠሩ ኣብ መሰረትን ናሕስን እተዛ ሃገር ከመይ ዝበሉ ዝንናለታትን ተርእዮታትን ስለዘለው እዩም እቶም ፀገማት ዝደግሱና ዘለው ዝብል ገና ኣይተመለሰን ዝብል ሓሳብ ኣለኒ። ንቲ ኩነታት ክበኣኣስ ዝገብሩ ዘለዉ መሰረታዊ ኢኮኖሚያዊ ሽግራት ዝስዕቡ እዮም።

ኣብዚ መድረኽ ውድብናን ልምዓታዊ መንግስትናን ፊስካል ፖሊሲ ኣብ ምምራሕ ሽግር ይረኣ ኣሎ። እቶት መንግስቲ ዋላ እናዓበዩ እንተመፀ ካብቲ ቀንዲ ከፋሊ ግብሪ ኣይኮነን ዝእኩብ ዘሎ። እቲ ዝርካቡ እቶት ኣብ ንዓቢይቲ ፕሮጀክታት ተዋሃቡ ኣብ ሚሒ ስለዝቐመጥ ብብኸነትን ሙስናን ይህሰ ኣሎ። እዙይ ብኣግባቡ ክንመርሖ ኣለና። ንኣብነት ሸኳር ፋብሪካታት ኣብ ዓለም ዕዳጋ ብዘየለ ዋጋ ቴንዲኖ እናገዝኣ ከሪመን መጨረሻ ሓዞ ትሰዶ እንተበልና ትርጉም የብሉን። መስርሕና ነዕሪ። ናይ ወፃኢ ሸርፊ ዓቕምና ኣብ ምስገን ተፀጊምናን እናተንፏሓኹና ኢና ንርከብ። ትግራይ ዝሓሸ ኣወዳድባ ዘለዎ፤ ብተነፃፃሪ ናብ ህዝቢ ዝቐረበ መንግስታዊ መሓውር ኣለዎ ዝበሃል ክልል ፍርያት ወርቂ ናብ ብሄራዊ ባንክ ክቐርብ ኣይከኣለን። ስርዓት ምውፋር

ፋይናንስ ሃገርና ኣብ ተደላዩ ሴክተር ክውዕል ኣብ ምግባር ይኹን ኣብ መፍረይቲ ዓውደ ኢኮኖሚ ክውዕል ዘግብር ኣካይዳ ይሓፀረና ኣሎ። ብደረጃ ሃገር ግደ ንግዳዊ ባንክን ልምዓት ባንክን ኣካታዒ ይኸውን ኣሎ።

ሃገራዊ በዓል ሃፍቲ ናይ ምግናሕን ምምራሕን ዓቕምና ተልፋስ ምጂኑ ካለእ ዓብዩ ፀገምና እዩ። እቲ ላዕለዎይ ኣመራርሓ ንቲ በዓል ሃፍቲ ኣብ ምምራሕ ነፃነትካ ምሕላውን ብቐፃልነት እናደገፍካ ተቓኒዑ ክዓብን ክጥንክርን ኣብ ዝብሉ መሰረተ-ሓሳባት ንፁር ኣፍልጦን መርገዒ ኣይሓዘን ዘሎ። ወይ ቀሪቡ ተዋሒጡ ይተርፍ ወይ ፈሪሑ ብማዕዶ ኮይኑ ዘቋምት ሓይሊ ኮይኑ ይርከብ። ኣብ ኢኮኖሚና ንዝረአዩ ፀገማት ካብ ዝተፈላለዩ ኩርናዓት ሪሑ መፍትሒ ከምዕእ ዝግበባእ ምሁራዊ ሓይልና መኪኑ ኣሎ። ካብዙይ ዝብገስ ክፍፍል ሃገራዊ እቶት ዝተዘበዐ እናኾነ ይኸይድ ኣሎ። ኩሉ በቢደረጃኡ ክንዲ ንቲ ኢኮኖሚ ዘበርከቶ ተጠቓማይ ዝብል ቁልፊ ዕላማና ይጎትም ኣሎ። ኣብ ሃገርና ዘሎ ክራይ ኣካቢ ኣስንኳይዶ ክፋት ረኺቡ ዝተኸደነ ከፊቱ ዝወርር እዩ። እዚ ሓይሊ እዙይ ኣብ ኢኮኖሚና ዘሎ ድኹም ኣሰራርሓን ክፍተትን ተጠቐሙ ብሓደሻብ ሚሊነር እንትኸውን ይረክ ኣሎ። ብኣንፃሩ ዝተምሃረ መንእሰይ ሃንቀላ እናቐሐመ ይውዕል ኣሎ። እዞም ኣብ ኢኮኖሚና ዝረአዩ ግድፈታት ኣብቲ ድኻ ዓብዩ ቃንዛ እናፈጠሩ ንፀቢብነትን ትምክሕትን ምብርኻት ድኹዒ ይኹ ኣለዉ። ማ/ኮ ዓቕሚ ምንኣስ እንትብል ንዚኣም ኣብ ግምት ኣእትዩ ምጂኑ ርግፀኛ ኣይኮንኩን። ይኹን ምበር ሓዲሽ ኣመራርሓ ንዙይ ክፍትሽ ይግባእ።

ንዞም ሓዚ ዘልዕሎም ዘለኹ ዛዕባታት ካብ ዕላማናን ትፅቢት ህዝብናን ተደሪኽና እንተሪእናዮም ኣብ ቅድሚ ዓይንና ዘለዉ ፈተናታት እዮም። ካብ ባንኪ ዓለም ዝብሎ ወይ ድማ ካልኣት ሃገራት ኣፍሪካ ኣነፃፂርና እንተሪእናዮ መደምደምታና ጌጋ እዩ ዝኸውን። ብተራ ግኒኮኦፍሽት ዝበሃል ናይ ኢኮኖሚ መዐቀኒ ንቲ ኢኮኖሚ እናመዘና ትኸክለኛ ስእሊ ኣይህበናን። ምስ ካልኣት ናይ ኣፍሪቓ ሃገራት ንባዕልትና እናወዳደርና ዝሓሸና ክንኸውን ንኸእል ኢና። እዞይ ተቓላሳይ ህዝቢ ትግራይ ንማዕርነትን ንፍትሓዊ ክፍፍል እቶት ዘለዎ ትኹረት ብተራ ናይ ኢኮኖሚ ኣይንፈልጠን። ህዝብና ንስልጣን ዘለዎ ርሕቕት መሰረት ጌሩ ስለዘይርኢ

ከጋግየና እዩ። ምዕባለና ብዝተዛዐ ዕብየት ይህስ ምህላዉ ክንግብ ኣለና። እዚኣቶም ብደረጃ እስትራቴጂ ትኹረት ዘድልዮም እዮም።

ንቲ ዋና ዕላማ እናረኣና ብደረጃ ስልቲ ክንፈትሖም ዝግባእ ጉዳያት እውን ኣለዉ። ሓደ ኣብ ሃገርና ዝስፋሕፋሕ ዘሎ ፀረ ትግራዊ ዘሎ ሽርሕን ምንቅስቓስን ብፍሉይ ክረኣ ኣለዎ። ካብዚ ቀዲሙ ዝተገለፀ እናተበገሱ ኤርትራውያን ኢትዮጵያውያን ተጋሩ ብሓባር ኮይኖም ዘርእይዎ ዘለው ናይ ምንፃል ዝንባለ ፍሉይ ስልታዊ ምንቅስቓስ ዘድልዮ ጉዳይ እዩ። ኣብ ውሽጢ ኢህወደግ ዘሎ ዘይምዕሩይ ኣካይዳን ኣመራርሓን ፍሉይ ወፍሪ ዘድልዮ እዋናዊ መደብ እዩ። ሓዲሽ ኣመራርሓ ብፍላይ ስራሕ ፈፃሚት ንዙይ ዝርዳእ ክኸውን ኣለዎ። ንዚ ዕላማ ንፍፃም ንቲ ኩነታት ምርዳእን ካብ ረብሓ ህዝቢ እናተበገስካ ሳይነሳዊ ፍታሕ ምቕማጥ የድሊ። እዙይ ናይ ኒሕ ወይ ናይ ስረ ጉዳይ ኣይኮነን ናይ ምፍላጥ ሕቶ እዩ። በዓል 20 ገፅ ፀብፃብ ስራሕ ኣንቢቡ ዘይመፅእ ማ/ኮ ሒዝካ፤ ኣዲስ ራኣይ ኣማይጥ ተባሂሉ ዘንባሁቕ ላ/ኣመራርሓ ተሸኪምካ ንዛ ዓባይ ሃገርን ትግራይን ምምራሕ ዘይሕሰብ እዩ። ካብ ምንቕቓፍን ምትእርራምን ሓሊፉ ንቲ ቀንዲ መንቀሊ ዝኾነ ኢኮኖሚና ንፈትሽ። ኣብ ውሽጢ ፅቡቕ ጅምር ዕብየትናን ምዕባለናን ዘሎ በሰር ንፈትሽ። ዕግበት ተወጊዶ ዝበሃል ንዚኣም ነቕስና እንተውጂእና እዩ።